

TEKİR
HALKIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 1534
Tarih: 19.02.2019

10/979

Şevin COŞKUN
Muş Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de çalışma hayatının hemen her alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliği yaşanmaktadır. Tarımsal üretimde bu eşitsizlik daha da görünür olmuştur Tarımda güvencesiz olarak çalışan kadınların kayıt dışı oranının azaltılması kadın emeğinin görünür olabilmesi ve tarımda çalışan kadınların sorunlarının tespit edilmesi ve giderilmesine yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Şevin COŞKUN

(1)

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Çalışma hayatının hemen her alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliği yaşanmaktadır. Tarımsal üretimde bu eşitsizlik daha da görünür olmuştur. Türkiye’de tarımda kadın emeğinin kayıt dışı olması, kadınların genellikle ücretsiz aile işçisi konumunda olması ve mevsimlik tarım işçiliğinde kayıtlı olan emeğin de cinsiyet eşitsizliğine dayanarak aynı işe aynı birim ücreti alamaması kadın emeği sömürülmesine neden olmaktadır. Bunlardan kaynaklı üretim ilişkilerinin en altında kalan kadın emeği tarım sektöründe sömürüye açık hâle gelmektedir.

Türkiye’de aile işletmeleri tarafından ekilen ürünlerin toplanması ve hasadı “ev işi” olarak tanımlanmıştır. Buna bağlı olarak da kadının üretimdeki konumu “ücretsiz aile işçiliği” olarak belirlenmektedir. Kadınların “ucuz emek” veya “aile ekonomisine yardımcı” olarak görülmesi ve faaliyetlerinin büyük bölümünün ev işi yani gerçek anlamda üretim değil doğal yaşamlarının bir parçası olarak kabul edilmesi, işin değerinin düşük algılanmasına neden olmaktadır. Tarımdan kadın emeğinin görünmezliği doğal olarak kadını yoksullaştırmakta ve yoksunlaştırmaktadır

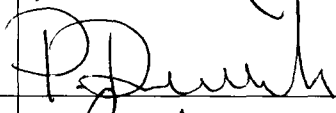
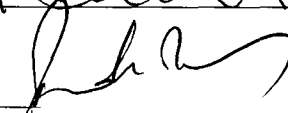
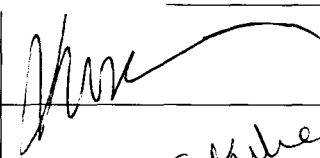
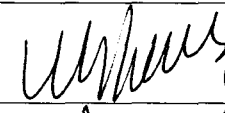
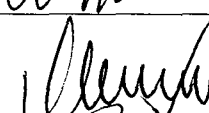
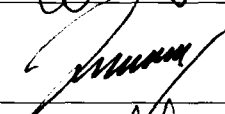
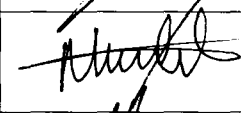
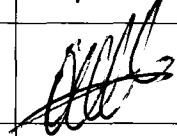
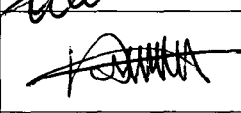
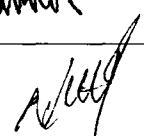
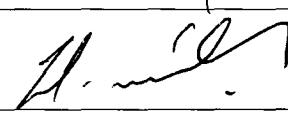
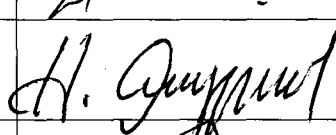
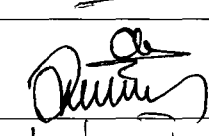
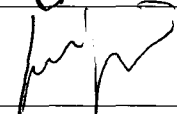
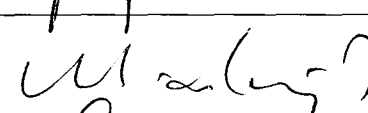
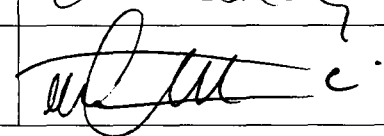
TÜİK Kasım 2018 temel işgücü verilerine göre kadınların büyük oranda tarım ve hizmet sektöründe yer aldığı görülmektedir. Kadınların %24.8’i tarımda çalışmaktadır. 2018 TÜİK rakamlarına göre, tarımda çalışan 5 milyon 23 bin kişinin %45,8’i olan 2 milyon 178 binini kadınlar oluşturmaktadır. Tarımda kayıt dışı çalışan kadınların oranı %82.7’dir. Tarımda çalışan kadınların %83’ü ücretli ya da yevmiyeli, %1’ i işveren %93.6’sı ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. 1 milyon 887 bin kişi kadınlardan oluşuyor. Buna göre tarımdaki kadınların yüzde %82.7’si ücretsiz aile işçisidir. Tarımda kadın işveren sayısı 235 bin, ücretli veya yevmiyeli kadın sayısı 194 bin, kendi hesabına çalışan kadın sayısı ise 235 bin kişidir.

Tarımda çalışan kadınların ezici bir çoğunluğunun (yüzde 83.7) kayıt dışı çalışan “Kayıtlı çalışan kadın sayısı tarımda 2 bin 178 iken, kayıt dışı çalışan kadın sayısı 2 milyon 19 kişidir. Kayıt dışılık oranı, tarımda işveren kadınlarda yüzde 25 ücretli veya yevmiyeli çalışan kadınlarda yüzde 83, kendi hesabına çalışan kadınlarda yüzde 94, ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlarda yüzde 93. 6’dır.

İSİG (İş Sağlığı ve İş güvenliği) Meclisi 2018 raporuna göre iş kazalarında hayatını kaybeden 1923 kişinin 119’u kadın işçiydi. 2018 kadın iş cinayetlerinde en çok kayıt dışı çalışmanın yüksek olduğu tarım-orman iş kolunda gerçekleşmiştir. Güvencesiz çalışma koşullarında kadınlar tarlaya çalışmaya gitmek amacıyla trafik ve servis kazalarında yaşamını yitirmiştir.

Mevsimlik gezici ve geçici tarım işçisi kadınlar tarlalarda günde 12-14 saat arası çalışmaktadır. Çalışma sürecine çocuklar da dâhil oldukları için kadınlar, erkekler, kız ve erkek çocukları arasında ücret farklılıkları oluşmaktadır. Göç edilen yerdeki zorlu toplumsal, ekonomik, çevresel koşullara rağmen ailenin bakımı, temizlik, yemek yapma bulaşık yıkama su temininden, kadınlar sorumludur.

Tüm bunlardan hareketler tarımda çalışan kadınların sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, iktidarın ve kamu kurumlarının bu konudaki sorumluluklarının ele alınması tespiti ve çözüm ile birlikte tedbirlerinin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması hayati önem taşımaktadır.

2	1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
3	2	PERO DUNDAR	MARDİN	
4	3	RIDVAN TURAN	MERSİN	
	4			
	5	MENSUR IŞIK	MUŞ	
	6	GÜLISTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
	7	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	
	8	SIDIK TAŞ	SİİRT	
	9	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
	10	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
	11	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
	12	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
	13	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
	14	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
	15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
	16	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
	17	MUAZZEZ ORHAN	VAN	
	18	BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN	VAN	
	19	MURAT SARISAÇ	VAN	
20	20	TAYİP TEMEL	VAN	